

FAAL OLAN BÖLGE DERNEKLERİNE İLİŞKİN AÇIK KAYNAKLARDA YER ALAN TEMEL VERİLERE İLİŞKİN ARAŞTIRMA

GİRİŞ

Sosyo Politik Saha Araştırmaları Merkezi, İçişleri Bakanlığı'nın açık kaynaklardan paylaştığı resmi verilerini kullanarak; 2015 yılından itibaren Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesine bağlı 17 kentte yer alan derneklerin aktiflik durumlarına, performanslarına, insan ve maddi kaynaklarına ilişkin bir inceleme gerçekleştirmiştir.

Sivil toplumun gelişmesinde önemli işlevler atfedilen derneklere ilişkin yapılan inceleme sonunda elde edilen verileri özetleyecek olursak;

20 Kasım 2020 itibari ile İçişleri Bakanlığının resmi kayıtlarına göre Türkiye'de **121.503** faal dernek bulunmaktadır. Bu derneklerin **%34,89'u (42.338 dernek)** Marmara bölgesinde, **%18,28'i (22.211 dernek)** İç Anadolu Bölgesinde yer alırken; En az sayıda derneğin (**%6,37'i**) Güneydoğu Anadolu Bölgesi ile (**%5,44'ü**) Doğu Anadolu Bölgesinde yer aldığı görülmüştür.

Aralarında Gaziantep, Diyarbakır, Van, Hakkari, Mardin, Ağrı, Muş gibi illerin olduğu bölgedeki 17 kentin 2015-2020 yılları arasındaki faal dernek sayıları incelendiğinde 2016'da küçük bir düşme olsa da dernek sayılarında artışlar göze çarparken; dernek sayısının her yıl en yüksek olduğu kent **Gaziantep** iken en düşük dernek sayısının **Dersim'de (Tunceli)** olduğu görülmüştür. Bununla birlikte Diyarbakır'da, Şırnak'ta, Hakkari'de, Dersim'de, 2015 yılına göre 2018 yılına kadar faal dernek sayılarında düşüş olduğu; Van'da, Bitlis'te, Kars'ta, Siirt'te ise 2015 sonrası dernek sayılarında düzenli düşüşler olduğu gözlenmiştir.

Ayrıca Gaziantep'te 2015 yılında 1782 olan dernek sayısının 2020'ye gelindiğinde %55 dolayında artarak 2.748 olduğu görülmüştür. Öte yandan 17 kentteki toplam dernek sayılarının tüm Türkiye'deki toplam dernek sayılarındaki oranları incelendiğinde 2015-2017 yılları arası ile 2019-2020 yılları arasında düşüşler olduğu dikkat çekmiştir.

17 Kentte faaliyet gösteren toplam dernek sayısının (**10.679**) Türkiye'deki toplam dernek sayısındaki (**121.503**) oranlarına baktığımızda ise Gaziantep **%2,26** ile açık ara ilk sırayı alırken Hakkari, Siirt ve Dersim en düşük oranlara sahiptirler.

17 Kentte faaliyet yürüten derneklerin 5 yıllık gelirlerinin yer aldığı tabloyu incelediğimizde toplam gelirler düzenli olarak artsa da; Siirt, Ağrı, Dersim, Bitlis, Iğdır gibi kentlerde dalgalı

düşüşlerin olduğu görülmüştür. Yıllar arasında gelir farkının en fazla 2018-2019 yılları arası olduğu tespit edilmiştir.

Yine Gaziantep kentinde 2019 yılı dernek sayısı (2726) 2015 yılı dernek sayısından (1782) 1,5 kat fazla olmasına karşın toplam gelirin 4,9 kat artması; Şırnak kentinde önceki yıla göre toplam dernek sayısı sadece 19 artmış olmasına karşın toplam gelirin 2019'da yaklaşık 5,4 kat arttığı, Mardin'de bir önceki yıla göre 43 dernek artışı olmasına karşın derneklere ait 2019 yılı toplam gelirin yaklaşık 2,8 kat arttığı dikkat çekmiştir. Ayrıca kentlerin Türkiye geneli gelir toplamındaki dağılımlarında Gaziantep **%7,34 ile ilk sırayı**, Mardin **%0,30 ile ikinci sırayı almıştır.**

Yereldeki Derneklerin gelir artışındaki düzensizlik ve farkların nedenleri araştırmayı hak etmektedir.

17 Bölge Kentinde yer alan derneklerin faaliyet alanlarının dağılımları incelendiğinde: Spor ve Spor ile ilgili derneklerin toplamda 14 kentte 1. Sırada yer aldığı; Mesleki ve Dayanışma derneklerinin **sadece Şanlıurfa da (%24,18)** 1. Sırada olduğu; Dini Hizmetlerin Gerçekleştirilmesine Yönelik Faaliyet Gösteren Derneklerin: Van (**%23,36**) ve Bitlis'de (**%29,09**) 1. Sırada yer aldığı; Gıda Tarım ve Hayvancılık alanında faaliyet yürüten derneğin **olmadığı tek kentin Iğdır olduğu**; Dış Türkler ile Dayanışma Derneklerinin 17 kent arasında yalnız Gaziantep (**%0,11**), Iğdır (**% 2,06**) ve Kars'ta (**%0,35**) olduğu görülmüştür.

Öte yandan Türkiye genelinde 358 derneğe kamu yararına çalışan dernek statüsü verilirken; 17 kentte kamu yararına çalışan dernek statüsü taşıyan sadece iki dernek olduğu görülmektedir: Diyarbakır ve Gaziantep'te bulunan Verem Savaş dernekleri.

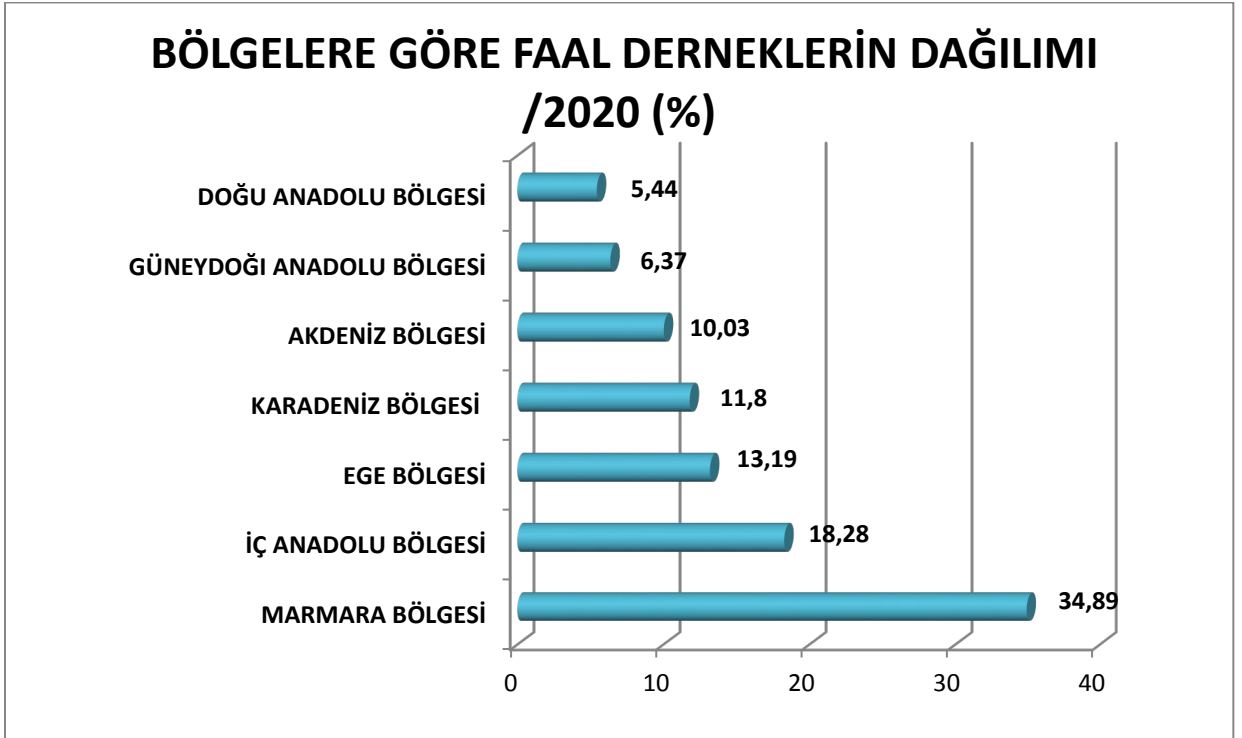
Faal derneklerde çalışma biçimine **ilişkin 2015-2019 yıllarına** ait tabloya göre; tam zamanlı çalışan sayısının toplamda her yıl arttığı, yarı zamanlı çalışma sayısında dalgalı bir düşüş olduğu, proje bazlı çalışan sayısının genel olarak arttığı söylenebilir.

Yine tüm yıllar incelendiğinde bazı kentlerde farklılık olsa da toplamda maaşlı çalışan sayısının, gönüllü çalışan sayısından **fazla olduğu**; maaşlı çalışan sayıları sürekli artarken; gönüllü çalışan sayılarında bazı yıllarda düşüş olduğu görülmüştür. Ayrıca veriler bize derneklerin ciddi birer istihdam alanı olmaya başladığını göstermektedir.

Özetlemeye çalıştığımız araştırmanın tablo ve ayrıntıları raporda yer almaktadır.

BÖLGELERE GÖRE FAAL DERNEKLERİN DAĞILIMI / 2020	
	SAYI
MARMARA BÖLGESİ	42.388
İÇ ANADOLU BÖLGESİ	22.211
EGE BÖLGESİ	16.029
KARADENİZ BÖLGESİ	14.332
AKDENİZ BÖLGESİ	12.193
GÜNEYDOĞI ANADOLU BÖLGESİ	7.739
DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	6.611
TOPLAM	121.503

Türkiye’de 20 Kasım 2020 itibari ile İçişleri Bakanlığının resmi kayıtlarına göre **121.503** faal derneğin olduğu bilinmektedir. Buna göre Marmara bölgesi **42.338** dernek sayısı ile ilk sırada yer alırken; **6.611** dernek sayısı ile Doğu Anadolu Bölgesi faal dernek bakımından son sırada yer almaktadır.



Faal derneklerin Türkiye’de yer alan bölgelere göre dağılımlarını incelediğimizde; **%34,89’u** Marmara bölgesinde, **%18,28’i** İç Anadolu Bölgesinde, **%13,19’u** Ege bölgesinde, **%11,8’i** Karadeniz bölgesinde, **%10,03’ü** Akdeniz Bölgesinde, **%6,37’i** Güneydoğu Anadolu Bölgesinde, **%5,44’ü** ise Doğu Anadolu Bölgesinde yer almaktadır.

YILLARA GÖRE FAAL DERNEK SAYILARI

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
GAZİANTEP	1.782	1.847	1.880	2.251	2.726	2.748
DİYARBAKIR	1.119	1.071	1.055	1.121	1.210	1.323
ŞANLIURFA	1.007	1.040	1.099	1.168	1.107	1.071
VAN	807	800	728	755	763	779
MARDİN	537	566	617	670	713	742
BATMAN	400	404	419	423	416	432
ŞIRNAK	213	188	192	225	244	259
DERSİM	124	112	119	120	119	125
ADIYAMAN	648	655	658	658	689	684
AĞRI	291	292	302	305	315	323
BİNGÖL	290	290	307	308	335	352
BİTLİS	503	496	486	487	473	464
HAKKÂRİ	187	180	182	192	204	218
İĞDIR	256	249	249	253	281	291
KARS	295	293	280	272	289	289
MUŞ	365	360	358	348	352	363
SIİRT	239	217	213	228	208	216
TOPLAM	9.063	9.060	9.144	9.784	10.444	10.679
TÜRKİYE TOPLAM DERNEK SAYISI	106.389	108.158	110.763	114.020	118.231	121.503

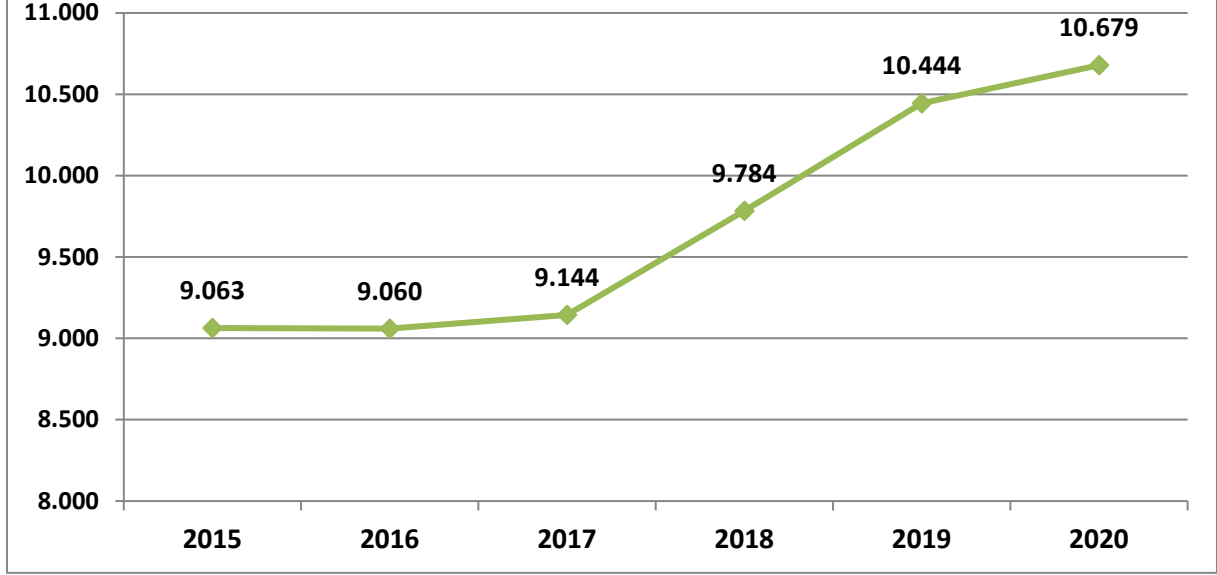
Bölgedeki 17 Kentin 2015-2020 yılları arasındaki faal dernek sayıları incelendiğinde 2015 yılı (9.063) ile 2016 yılı (9.060) arasında hafif bir düşüş olmakla beraber **2016 sonrası yükselişin** olduğu gözlemlenmektedir.

Kentler arasında dernek sayısının **Her yıl en yüksek** olduğu kent **Gaziantep** olmuştur. Yüksek dernek sayısı bakımından Gaziantep kentini Şanlıurfa ve Diyarbakır kentleri izlemiştir.

Ayrıca **her yıl en düşük** dernek sayısına sahip kent **Dersim** olmuştur. Düşük dernek sayısı bakımından Dersim kentini Şırnak, Hakkâri ve Siirt kentleri izlemiştir.

**** Çalışmanın Detaylarını Tablodan İnceleyebilirsiniz

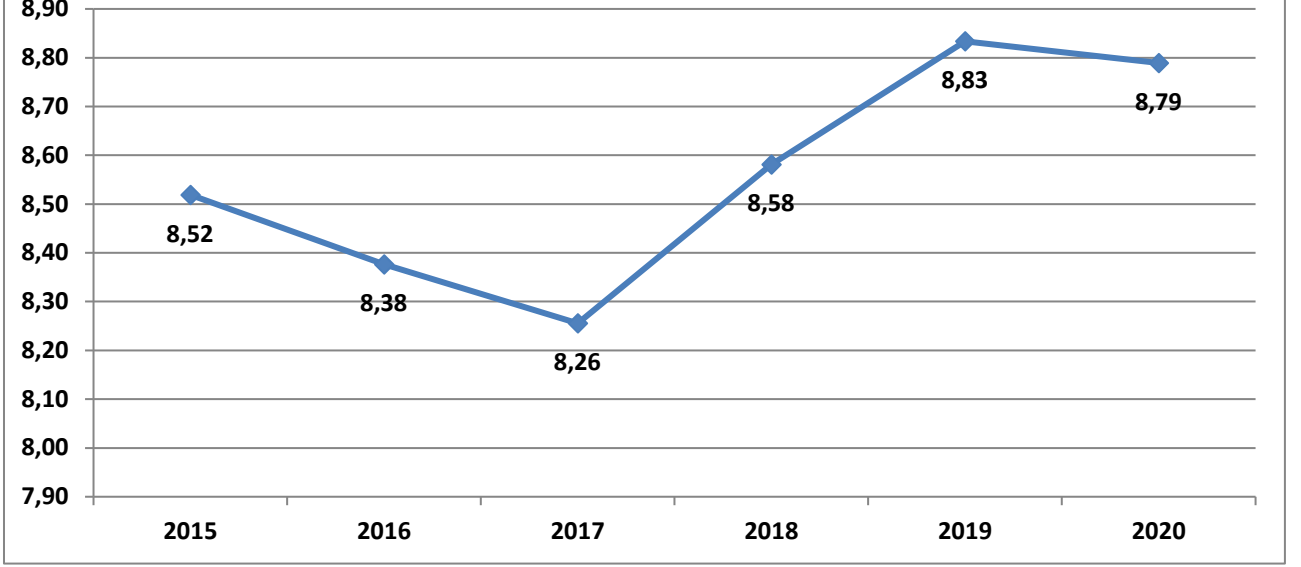
KENTLERDE YER ALAN TOPLAM DERNEK SAYILARI (17 KENT; 2015/2020)



Bölge kentlerinde yer alan 17 Kentin yıllara göre dernek sayıları incelendiğinde 2015 ile 2016 arasında bir düşüş olmuş ve 2016 sonrası bir yükselme olduğu gözlemlenmiştir.

Buna göre 2015-2020 yılları arasında toplam dernek sayıları şu şekildedir: 2015 yılında **9.063**, 2016 yılında **9.060**, 2017 yılında **9.144**, 2018 yılında **9.784**, 2019 yılında **10.444**, 2020 yılında **10.679**.

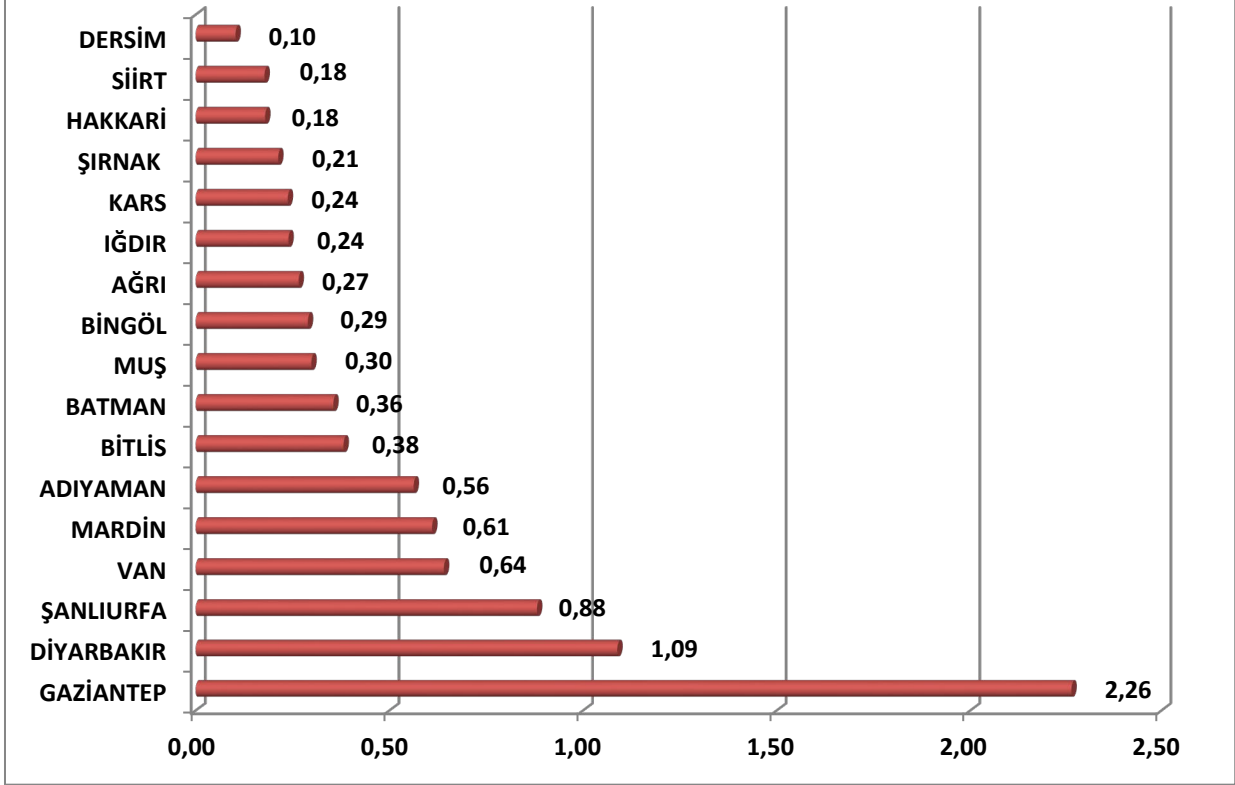
**KENTLERDEKİ TOPLAM DERNEK SAYISININ TÜRKİYEDE
TOPLAM DERNEK SAYILARINA ORANLARI
(17 KENT;2015/2020)**



Bölgedeki 17 kentteki toplam dernek sayılarının tüm Türkiye'deki toplam dernek sayılarındaki oranları incelendiğinde 2015-2017 yılları arası ile 2019-2020 yılları arasından bir düşüş olduğu gözlenmiş olup 2017 ile 2019 yılları arasında yükseliş olduğu görülmektedir.

Buna göre 17 Kentteki toplam dernek sayılarının Türkiye'deki toplam dernek sayılarındaki oranları şu şekildedir: 2015 yılında %8,52, 2016 yılında %8,38, 2017 yılında %8,26, 2018 yılında %8,58, 2019 yılında %8,83, 2020 yılında ise %8,79.

17 KENTTEKİ TOPLAM DERNEK SAYISININ TÜRKİYE'DEKİ TOPLAM DERNEK SAYILARINA GÖRE DAĞILIMI -2020 (%)



2020 yılı itibari ile bölge kentlerindeki 17 Kentte faaliyet gösteren toplam dernek sayısının (10.679) Türkiye'deki toplam dernek sayısındaki (121.503) oranlarına baktığımızda kentlerin dağılımı şu şekildedir: Gaziantep %2,26, Diyarbakır %1,09, %Şanlıurfa %0,88, Van %0,64, Mardin %0,61, Adıyaman %0,56, Bitlis %0,38, Batman %0,36, Muş %0,30, Bingöl %0,29, Ağrı %0,27, Iğdır %0,24, Kars %0,24, Şırnak %0,21, Hakkâri %0,18, Siirt %0,18, Dersim %0,10.

17 Kent içerisinde Türkiye'nin toplam dernek sayısı dağılımında **oranı en yüksek** olan kent Gaziantep **en düşük orana sahip** kent Dersim olmuştur.

YILLARA GÖRE DERNEKLERE AİT GELİR TOPLAMLARI (2015-2019) (TL)

	2015	2016	2017	2018	2019
GAZİANTEP	384.527.681,28	603.928.199,59	757.881.068,50	990.245.910,65	1.893.085.323,82
ŞANLIURFA	51.261.361,53	64.307.553,06	67.901.879,41	81.694.084,48	68.055.919,17
DİYARBAKIR	30.977.562,30	30.293.283,76	56.195.964,41	56.587.616,37	53.510.597,08
VAN	21.761.734,06	20.277.195,88	21.696.199,02	25.785.311,91	28.728.166,75
MARDİN	13.005.813,67	14.999.842,40	15.909.740,79	27.033.980,62	77.045.715,23
BATMAN	10.411.685,46	13.152.790,35	14.744.538,41	20.526.731,50	9.936.164,74
ŞIRNAK	8.329.910,90	6.609.092,73	12.033.472,36	11.544.417,21	62.799.766,92
DERSİM	5.714.743,32	3.712.493,29	3.938.385,86	3.937.841,41	4.903.362,56
ADİYAMAN	13.199.761,61	14.233.620,74	18.331.317,45	18.341.405,24	22.218.833,27
AĞRI	10.979.775,38	6.541.268,83	7.626.994,69	8.298.940,60	9.492.374,23
BİNGÖL	7.490.849,91	10.850.128,03	10.753.607,95	10.955.842,00	12.092.122,70
BİTLİS	8.852.435,74	6.765.497,96	6.215.984,70	6.558.160,74	6.695.466,34
HAKKÂRİ	3.394.709,67	3.709.968,60	5.220.475,80	5.323.109,69	4.991.887,74
İĞDIR	5.291.971,22	2.751.550,31	6.243.573,36	3.178.382,54	2.971.214,44
KARS	8.001.670,13	8.265.601,06	12.475.355,15	9.699.947,47	7.617.311,61
MUŞ	5.591.677,51	7.123.628,02	7.987.422,79	10.729.091,51	10.063.291,57
SİİRT	7.702.379,32	6.858.849,46	5.982.558,60	9.218.075,26	10.300.820,24
TOPLAM	596.495.723,01	824.380.564,07	1.031.138.539,25	1.299.658.849,20	2.284.508.338,41
TÜRKİYE TOPLAM GELİR	10.892.908.403,49	12.299.523.100,03	16.245.457.700,23	20.838.550.874,52	25.793.852.639,04

Bölgedeki 17 Kentte faaliyet yürüten derneklerin 5 yıllık gelirlerinin yer aldığı tabloyu incelediğimizde gelirlerin düzenli olarak sürekli arttığı görülmüştür. Buna göre tüm yıllarda Gaziantep, Mardin, Şanlıurfa ve Şırnak kentleri ilk 4 sırayı almış olup 2019 yılı gelirleri şu şekildedir; Gaziantep **1.893.085.323,82 TL**, Mardin **77.045.715,23 TL**, Şanlıurfa **68.055.919,17 TL**, Şırnak **62.799.766,92 TL**. Kentler arasında **en düşük gelire** sahip 3 kent sırasıyla Iğdır, Dersim, Hakkâri olup 2019 yılında gelirleri şu şekildedir: Iğdır **2.971.214,44 TL**, Dersim **4.903.362,56 TL**, Hakkâri **4.991.887,74 TL**.

Gaziantep kentinde 2019 yılı dernek sayısı(2726) 2015 yılı dernek sayısının(1782) 1,5 katı fazla olmasına karşın 2019 toplam geliri (1.893.085.323,82 TL) 2015 yılı toplam gelirinden (384.527.681,28 TL) 4,9 kat daha fazla olduğu dikkat çekicidir.

Şırnak kentinde 2019 toplam dernek sayısı(244),2018 toplam dernek sayısından(225) sadece 19 dernek artışı olmasına karşın; derneklere ait 2019 yılı toplam geliri (62.799.766,92 TL), 2018 yılının toplam gelirinden (11.544.417,21 TL) yaklaşık 5,4 kat gibi yüksek bir gelir artışı gerçekleşmiştir.

Mardin kentinde 2019 toplam dernek sayısı(713),2018 toplam dernek sayısından(670) sadece 43 dernek artışı olmasına karşın; derneklere ait 2019 yılı toplam geliri (77.045.715,23 TL), 2018 yılının toplam gelirinden (27.033.980,62 TL) yaklaşık 2,8 kat gibi yüksek bir gelir artışı gerçekleşmiştir.

Batman kentinde 2018 yılı dernek sayısı(423) ile 2019 yılı dernek sayısı (416) arasında fazla bir fark olmamasına rağmen; 2019 yılı toplam dernek gelirinde (9.936.164,74 TL), 2018 yılına göre (20.526.731,50 TL) %50 civarında bir düşüş gerçekleşmiştir.

*** Çalışmanın detaylarını tablodan inceleyebilirsiniz

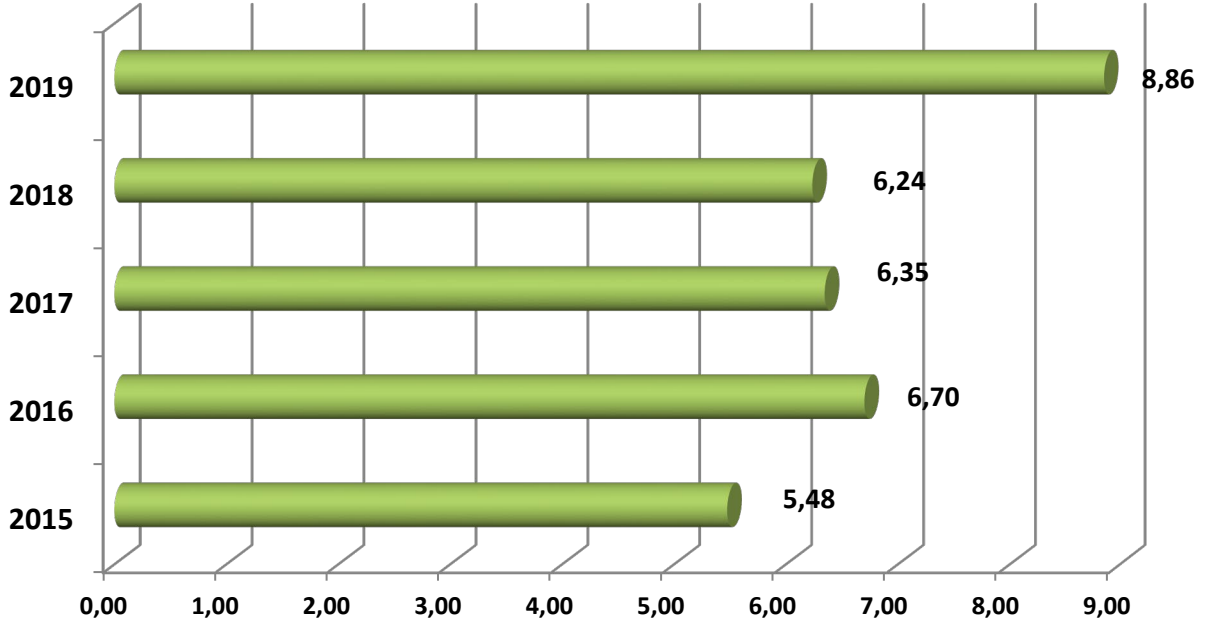


Çalışmamızda yer alan kentlerin 5 Yıllık toplam gelirleri incelendiğinde sürekli arttığı görülmüştür. Buna göre 2015-2019 yılları arasında toplam gelirler şu şekildedir: 2015 yılında toplam gelir

596.495.723,01 TL, 2016 yılında **824.380.564,07 TL**, 2017 yılında **1.031.138.539,25 TL**, 2018 yılında **1.299.658.849,20 TL**, 2019 yılında **2.284.508.338,41 TL**.

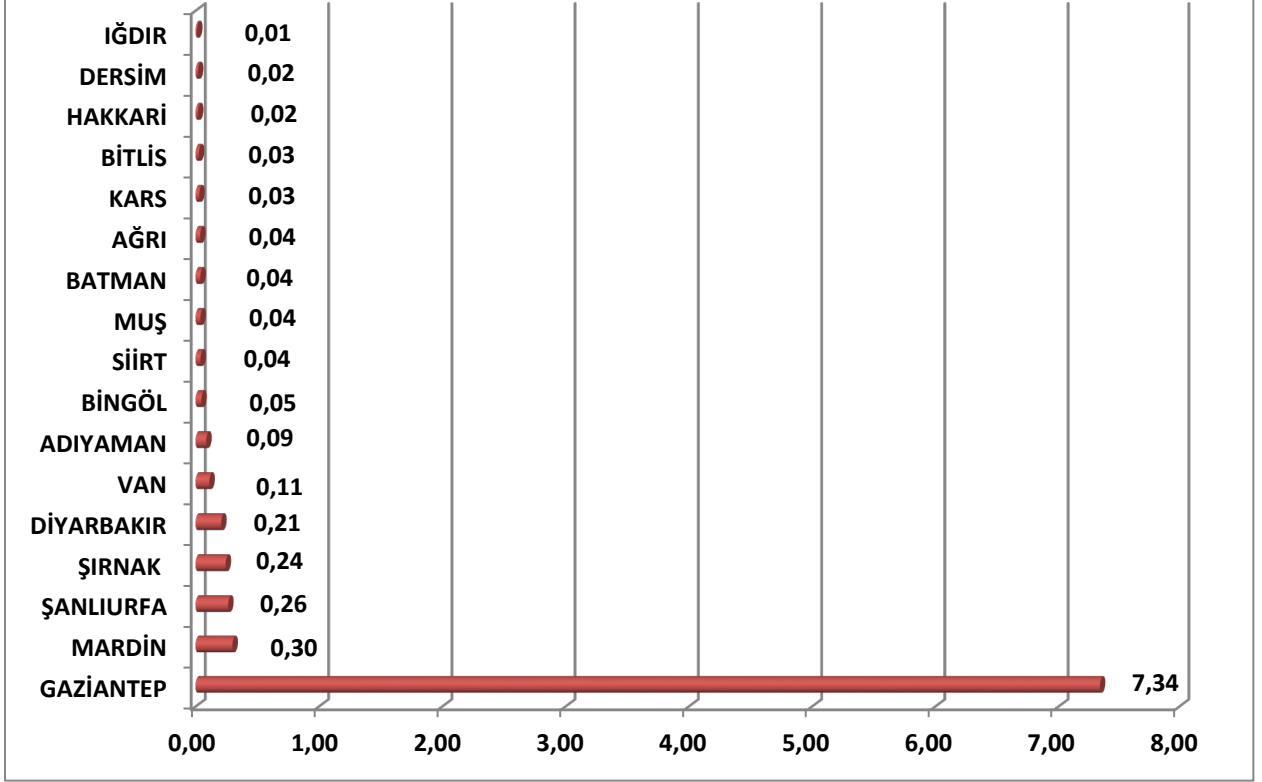
Yıllar arasında gelir farkının en fazla olduğu yıl 2018-2019 yılları arası olup iki yıl arasındaki toplam gelir farkı **948.849.489,21 TL** olmuştur.

17 KENTİN TOPLAM DERNEK GELİRLERİNİN TÜRKİYEDEKİ TOPLAM DERNEK GELİRLERİNE GÖRE DAĞILIMI (%)



Kentlerin toplam gelirlerinin Türkiye’de faaliyet gösteren derneklerin toplam gelirlerindeki dağılımına baktığımızda 2017 ve 2018 yıllarında **sürekli bir düşüş** gerçekleşmiş olup 2019 yılında tekrar **yükselişe** geçtiği görülmektedir. Ülkedeki toplam dernek gelirlerinde bölge kentlerinin gelir oranları şu şekildedir: 2015 yılında %**5,48**, 2016 yılında %**6,70**, 2017 yılında %**6,35**, 2018 yılında %**6,24**, 2019 yılında %**8,86**.

KENTLERDEKİ TOPLAM DERNEK GELİRLERİNİN TÜRKİYE TOPLAM DERNER GELİRLERİNE GÖRE DAĞILIMI/2019 (%)



Bölge Kentlerinin ayrı ayrı gelirlerinin Türkiye'deki tüm dernek gelirlerinin toplamındaki yerini incelediğimizde en yüksek orana sahip kenti Gaziantep, en düşük orana sahip kenti ise Iğdır olmuştur. Buna göre kentlerin ülke gelir toplamındaki dağılımları şu şekildedir: Gaziantep %7,34, Mardin %0,30, Şanlıurfa %0,26, Şırnak %0,24, Diyarbakır %0,21, Van %0,11, Adıyaman %0,09, Bingöl %0,05, Siirt %0,04, Muş %0,04, Batman %0,04, Ağrı %0,04, Kars %0,03, Bitlis %0,03, Hakkari %0,02, Dersim %0,02, Iğdır 0,01.

17 Kentte yer alan faal derneklerin Faaliyet alan dağılımları incelendiğinde: Spor ve Spor ile ilgili dernekler toplamda 14 kentte 1. Sırada yer almakta olup kentler ve oranları şu şekildedir: Gaziantep (%41,67), Diyarbakır (%26,61), Mardin (%22,51), Batman (%25,23), Şırnak (%23,94), Dersim (%24), Adıyaman (%30,26), Ağrı (%25,08), Bingöl (%26,70), Hakkari (%35,78), Iğdır (%43,64), Kars (%29,76), Muş (%31,96), Siirt (%25).

Mesleki ve Dayanışma dernekleri **sadece** Şanlıurfa (%24,18) kentinde 1. Sırada yer almaktadır.

Dini Hizmetlerin Gerçekleştirilmesine Yönelik Faaliyet Gösteren Dernekler: Van (%23,36), Bitlis (%29,09) kentlerinde 1. Sırada yer almaktadır.

Gıda Tarım ve Hayvancılık alanında faaliyet yürüten derneğin **olmadığı tek kent Iğdır ilidir.**

Dış Türkler ile Dayanışma Dernekleri 17 Kent arasında yalnız Gaziantep (0,11), Iğdır (% 2,06), Kars (0,35) kentlerinde bulunmaktadır.

Ayrıca Türkiye genelinde 358 derneğe “Kamu Yararına Çalışan Dernek” statüsü verilirken; incelediğimiz 17 kentte kamu yararına çalışan dernek statüsü taşıyan **sadece iki derneğe** rastlanmıştır; ilki Gaziantep verem Savaş Derneği diğeri ise Diyarbakır verem Savaş Derneği’dir.

***** Çalışmanın detaylarını tablodan inceleyebilirsiniz.**

KENTLERİN DERNEK FAALİYET ALANLARINA İLİŞKİN DAĞILIMI –2020

	G.ANTEP	DİYARBAKIR	Ş.URFA	VAN	MARDİN	BATMAN	ŞIRNAK	DERSİM	ADİYAMAN	AĞRI	BİNGÖL	BİTLİS	HAKKÂRİ	İĞDIR	KARS	MUŞ	SİRT	TOPLAM
SPOR VE SPOR İLE İLGİLİ DERNEKLER	1145	352	204	171	167	109	62	30	207	81	94	105	78	127	86	116	54	3.188
MESLEKİ VE DAYANIŞMA DERNEKLERİ	544	261	259	140	149	78	50	23	115	66	76	53	21	25	36	40	31	1.967
DİNİ HİZMETLERİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİNE YÖNELİK FAALİYET GÖSTEREN DERNEKLER	214	133	106	182	59	75	22	5	74	31	52	135	13	67	46	71	51	1.336
EĞİTİM ARAŞTIRMA DERNEKLERİ	191	67	37	57	32	47	15	7	74	19	16	19	12	6	19	6	11	635
KÜLTÜR, SANAT VE TURİZM DERNEKLERİ	141	123	42	51	54	26	17	13	40	14	27	19	7	7	27	29	10	647
ENGELLİ DERNEKLERİ	28	24	19	9	13	16	9	4	12	5	5	5	9	2	1	7	3	171
İNSANİ YARDIM DERNEKLERİ	282	58	136	28	64	16	11	6	24	42	32	42	9	8	16	32	17	823
HAK VE SAVUCUNULUK DERNEKLERİ	36	33	17	23	27	14	2	2	12	10	2	13	7	6	8	6	2	220
TOPLUMSAL DEĞERLERİ YAŞATMA DERNEKLERİ	17	75	88	39	56	11	14	27	45	9	16	16	8	11	13	13	5	463
SAĞLIK ALANINDA FAALİYET GÖSTEREN DERNEKLER	49	29	15	11	9	11	6	1	10	6	4	2	2	2	3	12	2	174
ŞEHİT YAKINI VE GAZİ DERNEKLERİ	9	21	8	8	16	9	14	1	2	8	7	10	13	5	4	4	19	158
ÇEVRE DOĞAL HAYAT HAYVANLARI KORUMA DERNEKLERİ	27	39	18	14	22	7	6	3	21	3	5	13	5	7	13	7	1	211
BİREYSEL ÖĞRETİ VE TOPLUMSAL GELİŞİM DERNEKLERİ	23	49	53	35	35	6	16	1	13	15	11	14	26	5	5	10	6	323
GIDA TARIM HAYVANCILIK ALANINDA FAALİYET GÖSTEREN DERNEKLER	10	18	15	2	9	3	1	1	14	6	1	6	2		3	4	1	96
ULUSLARARASI TEŞEKÜLLER VE İŞBİRLİĞİ DERNEKLERİ	1	1	18	1	4	3	2		1			5				1		37
KAMU KURUMLARI VE PERSONELİNİ DESTEKLEYEN DERNEKLER	7	7	14	2	3	1	6		4	3	2	1	1	2	1	2	1	57
DÜŞÜNCE TEMELLİ DERNEKLER	12	15	8	3	11		1	1	9	3		5	3	3	3			77
İMAR, ŞEHİRCİLİK VE KALKINDIRMA DERNEKLERİ	4	10	13	3	4		5		6	2	1	1	2	2	4	2	2	61
YAŞLI VE ÇOCUKLARA YÖNELİK DERNEKLER	5	8	1		8				1		1					1		25
DIŞ TÜRKLER İLE DAYANIŞMA DERNEKLERİ	3													6	1			10

TOPLAM	2.748	1.323	1.071	779	742	432	259	125	684	323	352	464	218	291	289	363	216	10.679
---------------	--------------	--------------	--------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	---------------

*** Çalışmanın detaylarını tablodan inceleyebilirsiniz.

DERNEKLERDE NİTELİĞİNE GÖRE ÇALIŞAN SAYISI- 2015/2019																			
		G.ANTEP	DİYARBAKIR	Ş.URFA	VAN	MARDİN	BATMAN	ŞIRNAK	DERSİM	ADİYAMAN	AĞRI	BİNGÖL	BİTLİS	HAKKÂRİ	İĞDIR	KARS	MUŞ	ŞİİRT	TOPLAM
2015	TAM ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI	390	81	124	127	46	26	9	0	94	34	11	39	5	13	17	14	8	1.038
	YARI ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI	33	76	26	9	34	19		1	21	2	2	1	11	1	9	1	0	246
	PROJE ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI	12	66	15	8	19	12		2	15	9	2	2	6	2	63	2	0	235
2016	TAM ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI	657	111	130	96	68	47	30	2	113	29	14	128	17	10	28	11	5	1.496
	YARI ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI	149	71	7	14	57	21			7	2	46		5	1	12	53	4	449
	PROJE ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI	19	53	27	5	21	14			11	2	8	21	2	2	22	13	0	220
2017	TAM ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI	907	92	171	116	51	44	39	6	168	45	8	44	5	2	45	19	9	1.771
	YARI ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI	39	84	40	35	47	36			28		9		13	1	1	2	6	341
	PROJE ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI	31	47	21	5	40	5	25		6	2	6	23	5		3	0	7	226
2018	TAM ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI	1.011	150	216	111	86	27	4	5	138	53	15	38	11	3	23	4	8	1.903
	YARI ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI	116	75	17	35	25	15		2	11	10	2			1	7	0	0	316
	PROJE ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI	109	87	48	23	39	6	3		2	4	8	1	12	0	0	0	3	345
2019	TAM ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI	1.620	170	312	109	112	40	7	4	138	73	17	20	10	9	27	28	17	2.713
	YARI ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI	58	60	23	27	8	6		1	7	1	13	3	16	1	2	0	7	233
	PROJE ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI	21	31	28	6	67	18		11	233	60	2	0	18	0	0	0	1	496

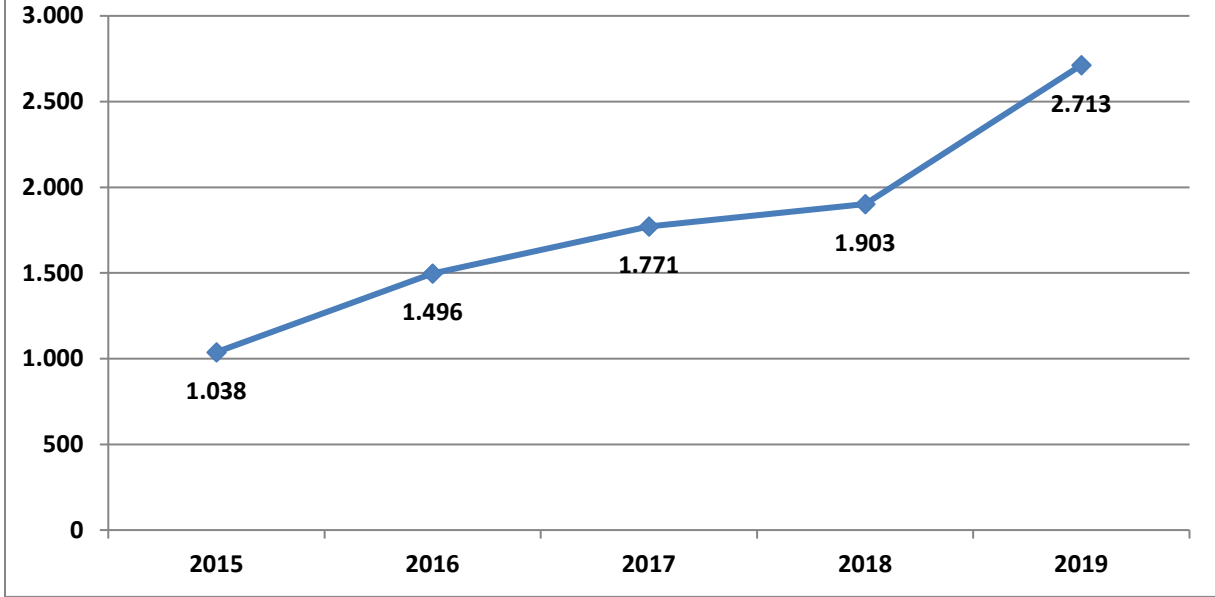
Tam Zamanlı çalışan sayısında 2015/2019 yılları arasında Gazi Antep kenti her yıl 1. Sırada yer almıştır: 2015 yılında **390** çalışan, 2016 yılında **657** çalışan, 2017 yılında **907** çalışan, 2018 yılında **1011** çalışan, 2019 yılında **1620** çalışan.

Yarı Zamanlı Çalışan Sayısında 2015-2019 yılları arasında 1. Sırada yer alan kentler ve çalışan sayıları şu şekildedir: 2015 Yılında Diyarbakır **76** Çalışan, 2016 yılında Gazi Antep **149** çalışan, 2017 yılında Diyarbakır **84** çalışan, 2018 yılında Gazi Antep **116** Çalışan, 2019 Yılında Diyarbakır **60** Çalışan.

Proje Zamanlı Çalışan Sayısında 2015-2019 yılları arasında 1. Sırada yer alan kentler ve çalışan sayıları şu şekildedir: 2015 Yılında Diyarbakır **66** Çalışan, 2016 yılında Diyarbakır **53** çalışan, 2017 yılında Diyarbakır **47** çalışan, 2018 yılında Gazi Antep **109** Çalışan, 2019 Yılında Adıyaman **233** çalışan.

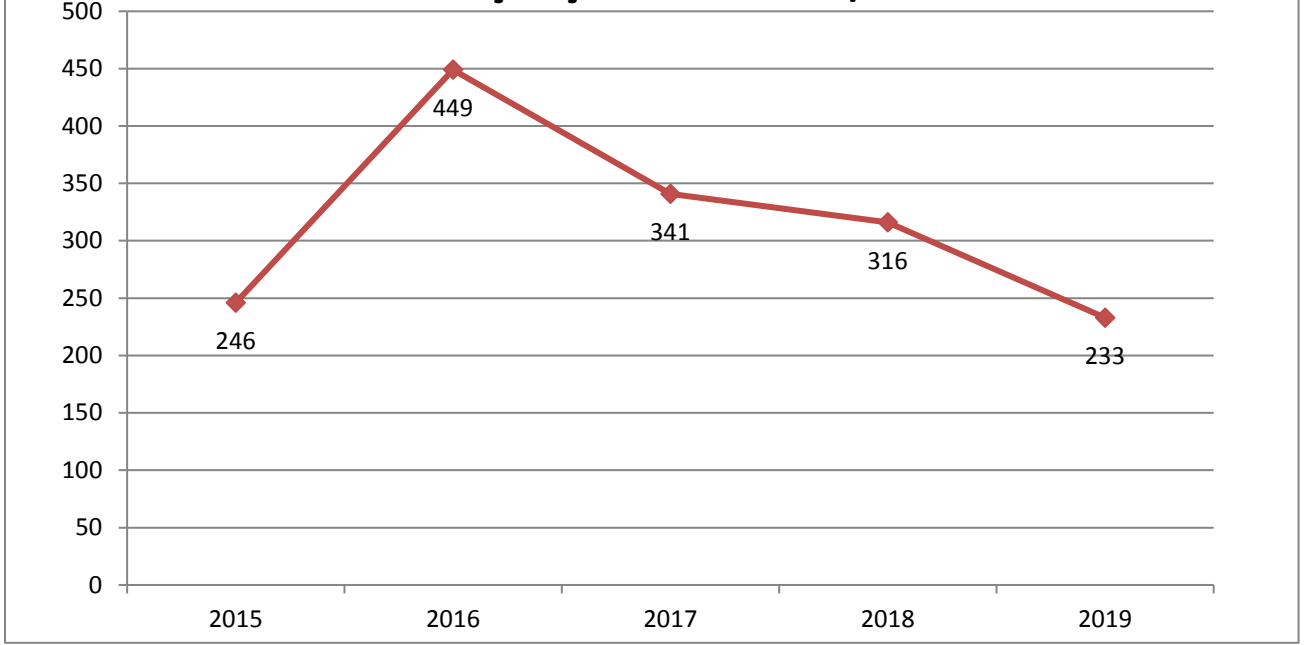
***** Çalışmanın detaylarını tablodan inceleyebilirsiniz.**

17 KENTTE YER ALAN DERNEKLERİN TAM ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI 2015/2019



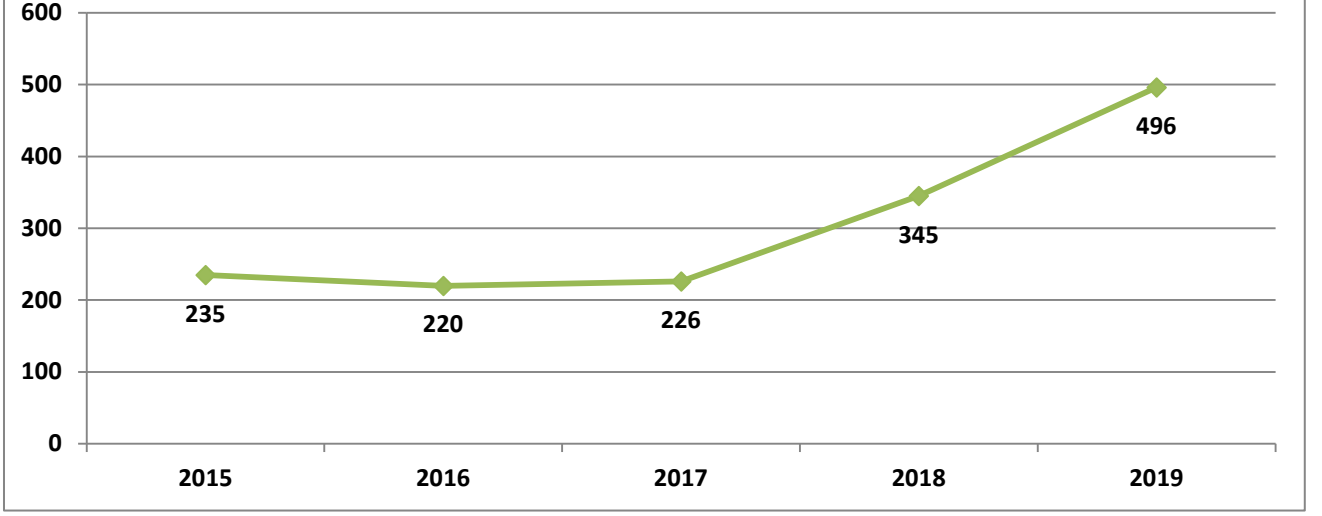
Derneklere çalışan **Tam Zamanlı Çalışan** sayısının **her yıl arttığı** gözlemlenmektedir. Buna göre 2015 yılında **1.038**, 2016 yılında **1.496**, 2017 yılında **1.771**, 2018 yılında **1.903**, 2019 yılında ise toplamda **2.713** Tam Zamanlı Çalışan olduğu görülmektedir.

17 KENTTE YER ALAN DERNEKLERİN YARI ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI 2015/2019



17 Kentte yer alan derneklerde çalışan **Yarı Zamanlı Çalışan** sayısının 2016 yılından itibaren **düştüğü** gözlemlenmektedir. Buna göre 2015 yılında **246**, 2016 yılında **446**, 2017 yılında **341**, 2018 yılında **316**, 2019 yılında ise **233** Yarı Zamanlı Çalışan olduğu görülmektedir.

17 KENTTE YER ALAN DERNEKLERİN PROJE ZAMANLI ÇALIŞAN SAYISI / 2015-2019

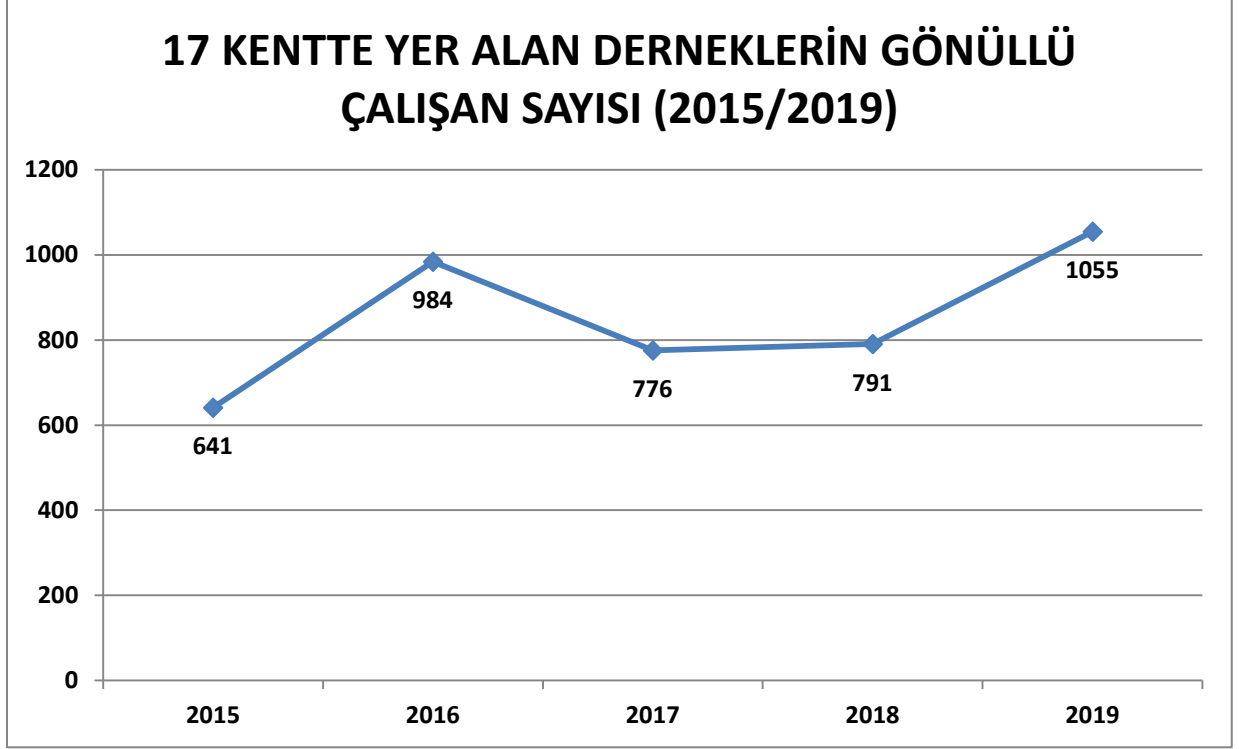


17 Kentte yer alan derneklere çalışan **Proje Zamanlı Çalışan** sayısının 2017 yılına kadar yatay bir seyir izlediği, 2017 sonrasında ise bir artış olduğu gözlemlenmektedir. Buna göre 2015 yılında **235**, 2016 yılında **220**, 2017 yılında **226**, 2018 yılında **345**, 2019 yılında ise **496** Yarı Zamanlı Çalışan olduğu görülmektedir.

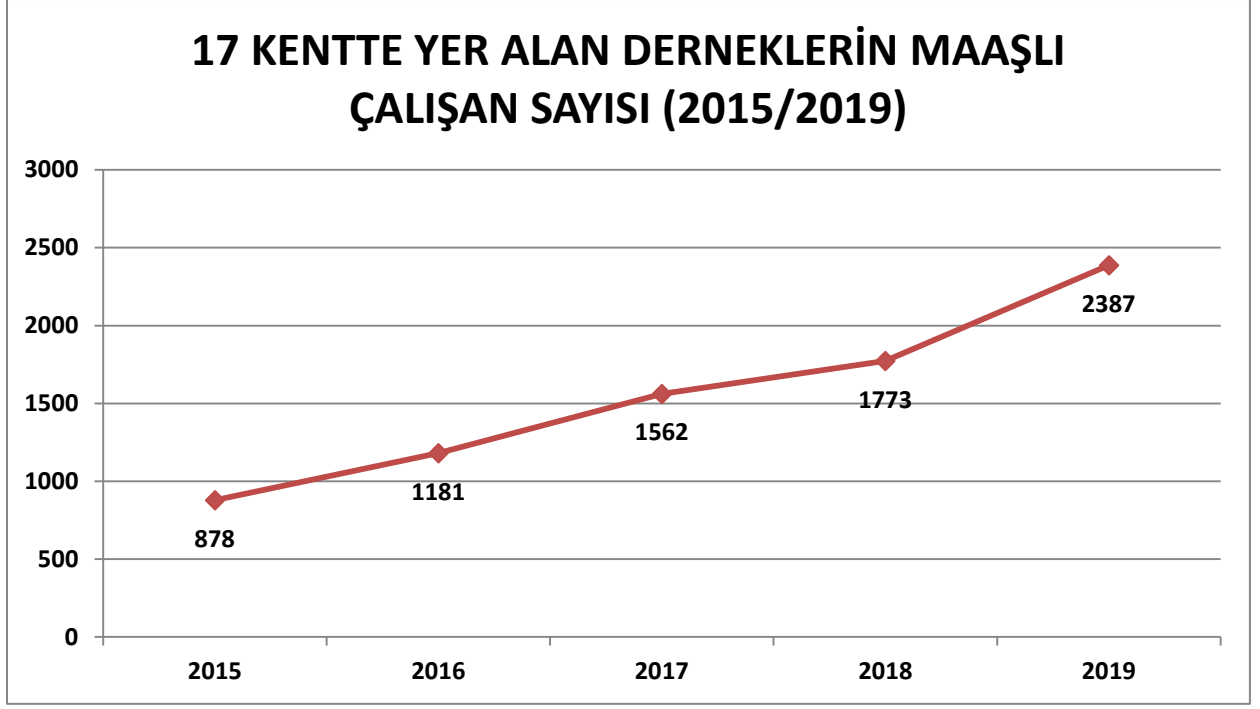
NİTELİĞİNE GÖRE DERNEKLERDE ÇALIŞAN SAYISI- 2015/2019																			
		G.ANTEP	DİYARBAKIR	Ş.URFA	MARDİN	VAN	BATMAN	ŞIRNAK	DERSİM	ADİYAMAN	AĞRI	BİNGÖL	BİTLİS	HAKKÂRİ	İĞDIR	KARS	MUŞ	SİİRT	TOPLAM
2015	GÖNÜLLÜ ÇALIŞAN SAYISI	74	163	49	51	44	32	6	3	60	20	10	32	14	10	67	4	2	641
	MAAŞLI ÇALIŞAN SAYISI	361	60	116	48	100	25	3	-	70	25	5	10	8	6	22	13	6	878
2016	GÖNÜLLÜ ÇALIŞAN SAYISI	316	144	74	82	42	41	1	1	15	9	8	129	20	5	26	67	4	984
	MAAŞLI ÇALIŞAN SAYISI	509	91	90	64	73	41	29	1	116	24	60	20	4	8	36	10	5	1181
2017	GÖNÜLLÜ ÇALIŞAN SAYISI	126	146	130	48	36	46	56	1	53	6	17	41	13	-	29	17	11	776
	MAAŞLI ÇALIŞAN SAYISI	851	77	102	90	120	39	8	5	149	41	6	26	10	3	20	4	11	1562
2018	GÖNÜLLÜ ÇALIŞAN SAYISI	265	186	107	38	54	22	5	2	24	24	22	18	12	-	5	-	7	791
	MAAŞLI ÇALIŞAN SAYISI	971	126	174	112	115	26	2	5	127	43	3	21	11	4	25	4	4	1773
2019	GÖNÜLLÜ ÇALIŞAN SAYISI	183	129	108	75	47	23	2	4	324	79	27	5	37	-	3	-	9	1055
	MAAŞLI ÇALIŞAN SAYISI	1516	132	255	112	95	41	5	12	54	55	5	18	7	10	26	28	16	2387

Tüm yıllar incelendiğinde bazı kentlerde farklı olmasına rağmen toplamda Maaşlı çalışan sayısının, Gönüllü çalışsan sayısından **fazla olduğu** görülecektir. Buna göre **2015** yılında Maaşlı Çalışan **878**; Gönüllü Çalışan **641**, 2016 yılında Maaşlı Çalışan **1181**, Gönüllü Çalışan **984**; 2017 yılında Maaşlı Çalışan **878**, Gönüllü Çalışan **641**; 2018 yılında Maaşlı Çalışan **1773**, Gönüllü Çalışan **791**; 2019 yılında Maaşlı Çalışan **2387**, Gönüllü Çalışan **1055** olarak gerçekleşmiştir.

Ayrıca yine tüm yılların toplam sayıları incelendiğinde Maaşlı çalışan sayıları sürekli artarken; Gönüllü çalışan sayılarında bazı yıllarda düşüş olduğu görülecektir. 2015-2019 yılları arasında 17 Kentte yer alan derneklere çalışan **Maaşlı çalışan sayısının en fazla olduğu** kentin Gaziantep olduğu görülmektedir.



Bölge kentlerinde faaliyet yürüten derneklere gönüllü çalışan sayılarının bulunduğu grafiği incelediğimizde; 2016-2018 yılları arasında gerileme ve durgunluk dönemi yaşarken 2019 tarihinde tekrar yükselme yaşamıştır. Buna göre **2015 yılında 641** olarak gerçekleşen gönüllü çalışan sayısı **2019 yılında 1.055** olmuştur.



Bölge kentlerinde faaliyet yürüten derneklerde maaşlı çalışan sayılarının sürekli olarak arttığı görülmektedir. Buna göre **2015 yılında 878** olan maaşlı çalışan personel sayısı **2020 yılında 2.387** olarak gerçekleşmiştir.